

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЧОРТКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ
ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ »

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ВСП «ЧФКЕП ЗУНУ»
Тетяна ЖОВКОВСЬКА

ПОРЯДОК
реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування
заходів виховного впливу

1. Загальні положення

- 1.1. Порядок реагування на випадок булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу у Відокремленому структурному підрозділі «Чортківський фаховий коледж економіки та підприємництва Західноукраїнського національного університету» (далі - Порядок) є внутрішнім нормативно правовим актом, що визначає основні поняття, суб'єкти, етапи, заходи щодо виявлення та запобігання випадкам булінгу (цькуванню) у Відокремленому структурному підрозділі «Чортківський фаховий коледж економіки та підприємництва Західноукраїнського національного університету» (далі – Фаховий коледж).
- 1.2. У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:
- конфлікт – це зіткнення протилежно спрямованих, несумісних одна з одною потреб, інтересів, соціальних установок, планів тощо у свідомості окремої особи чи груп;
  - булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого;
  - сторони булінгу (цькування) – це безпосередні учасники випадку – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
  - кривдник (булер) – учасник освітнього процесу, який вчиняє боулінг (цькування) по відношенню до іншого учасника освітнього процесу;
  - потерпілий (жертва булінгу) – учасник освітнього процесу, стосовно якого було вчинено булінг (цькування), у результаті чого безпосередньо заподіяно фізичну, психологічну, матеріальну шкоду, приниження, страх, тривогу, підпорядкування інтересам кривдника та / або спричинення соціальної ізоляції.
  - спостерігачі – безпосередні свідки та/або очевидці випадку булінгу (цькування);
  - наслідок булінгу (цькування) – фізична, психологічна, матеріальна шкода, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника та/або соціальна ізоляція потерпілого;
  - учасники булінгу (цькування) – сторони булінгу (цькування), інші заінтересовані особи в запобіганні та протидії булінгу (цькування) в закладі освіти, передбачені спеціальними законами та залучені до освітнього процесу в порядку, що встановлюється закладом освіти;
  - фізичне насильство – форма насильства, у тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає штовхання, зачіпання, підніжки, бійки, стусани, ляпаси, удари та інші дії, які завдають біль і тілесні

ушкодження тощо; психологічне насильство – форма насильства, у тому числі при вивченні булінгу (цькування), що включає образи, поширення неправдивих чуток, ізоляція, ігнорування, бойкот, відмова від спілкування, погрози, маніпуляції, шантаж тощо;

- економічне насильство – форма насильства, у тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає дрібні крадіжки, пошкодження або знищення особистих речей, вимагання грошей, їжі тощо;
- сексуальне насильство – форма насильства, у тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає образливі жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток, обмацування сексуального (інтимного) характеру та/або змісту, сексуальні домагання тощо;
- кібербулінг – боулінг, (цькування), який вчиняється із застосуванням засобів електронних комунікацій (фото-, відео- і аудіо фіксація).

Інші терміни вживаються в значенні, наведеному в законах України «Про освіту», «Про соціальні послуги», «Про запобігання та протидію домашньому насильству». «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

До булінгу (цькування) відносяться випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні закладу освіти та прилеглих територіях та/або за його межами, у тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.

2. Суб'єкти та порядок реагування на випадок булінгу (цькування) у Фаховому коледжі.

2.1 Суб'єктами реагування на випадки булінгу (цькування) є:

2.1.1. Директор.

2.1.2. Заступник директора.

2.1.3. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування).

Діяльність суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) здійснюється на принципах: законності; відкритості та прозорості; дотримання прав та свобод людини; поваги та неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування); конфіденційності; взаємодії та співпраці; невідкладного реагування; комплексного підходу, нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної небезпеки.

2.2. Підставою для реагування на випадки булінгу (цькування) є заява або повідомлення про випадок та/або підозру його вчинення, отриманої суб'єктами реагування на випадки булінгу (цькування). Повідомлення можуть бути в усній та/або письмовій формі, у тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації (телефон, соціальні мережі, електронна пошта, електронні месенджери, офіційні вебресурси та ін.)

2.3. Повідомляти про випадки булінгу (цькування) у Фаховому коледжі може будь-яка особа, учасником або стороною якого вона стала, або яка підозрює про його вчинення стосовно учасників освітнього процесу, або який отримала достовірну інформацію.

2.4. Учасники освітнього процесу зобов'язані вжити заходів невідкладного реагування, якщо вони стали свідками булінгу (цькування) (оцінити рівень небезпеки життю та здоров'ю) сторін булінгу (цькування), негайно втрутитись із метою припинення небезпечного впливу, надати (за потреби) невідкладну медичну та психологічну допомогу, звернутись до органів охорони здоров'я для надання медичної допомоги тощо).

2.5. Директор:

2.5.1. визначає наказом склад комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) з метою проведення розслідування:

2.5.2. у випадку неможливості виконання заступником директора своїх обов'язків стосовно виявлення та запобігання боулінгу визначає наказом особу, відповідальну за підготовку матеріалів для засідання (шляхом опитування учасників випадку, з'ясування наявності фото та відео фіксацій, психологічної характеристики сторін тощо);

2.6. Заступник директора:

2.6.1. інформує особу, яка звернулась із заявою, про подальший порядок її розгляду;

2.6.2. скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) не пізніше, ніж три робочі дні з днем надходження заяви про випадок або підозру з метою планування та застосування необхідних заходів реагування.

2.7. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) є колегіальним органом, який скликається в кожному окремому випадку надходження заяв про випадки булінгу (цькування) не пізніше, ніж три робочі дні з надходження заяви або повідомлення.

2.8. До складу комісії входить заступник директора та інші заінтересовані особи (педагогічні, науково-педагогічні працівники).

2.9. До участі в засіданні комісії можуть бути залучені сторони булінгу (цькування) (за потреби), представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування).

2.10. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) на своїх засіданнях розробляє пропозиції та рекомендації з питань, що належить до її компетенції.

2.11. За підсумками роботи комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) складається протокол. За виконання та моніторинг запланованих заходів відновлення та нормалізації психологічного клімату та визначених рекомендацій для учасників булінгу (цькування) згідно з протоколом засідання комісії відповідає заступник директора або особа, яка замінює відповідно до наказу директора.

2.12. Повноваження комісії з розгляду випадків булінгу (цькування):

2.12.1. розгляд та аналіз матеріалів за результатами проведеного розслідування щодо з'ясування обставин на підставі заяви про булінгу (цькування);

2.12.2. визначення сторін булінгу (цькування) , можливих причин та необхідних заходів для їх усунення;

2.12.3. планування заходів стабілізації психологічного клімату у колективі, формування емпатії між сторонами булінгу (цькування) та

надання соціальних та психолого-педагогічних послуг сторонам булінгу (цькування), у тому числі із залученням необхідних фахівців із надання правової, соціальної та іншої допомоги тощо.

2.12.4. формування рекомендацій для педагогічних, науково-педагогічних працівників закладу освіти щодо доцільних методів навчання та організації роботи з попередження булінгу (цькування).

3. Порядок застосування заходів виховного впливу в Університеті:

3.1. Заходи виховного впливу застосовуються для відновлення та нормалізації відносин між учасниками освітнього процесу після випадку булінгу (цькування) з метою створення сприятливого для навчання та роботи освітнього середовища.

3.2. Заходи виховного впливу застосовуються у разі наявності факту булінгу (цькування) по відношенню до кривдника, потерпілого та свідків. Заходи виховного впливу мають забезпечити дотримання прав та інтересів сторін булінгу (цькування), необхідне виховання та освіту, соціальну та психолого-педагогічну допомогу.

3.3. Заходи виховного впливу реалізуються педагогічними, науково-педагогічними працівниками закладу освіти із залученням необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги.

3.4. Необхідні заходи виховного впливу визначає та планує комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) у Фаховому коледжі.

3.5. Педагогічні, науково-педагогічні працівники, які забезпечують освітній процес для групи, в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування):

3.5.1. виконують рекомендації комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) у Фаховому коледжі;

3.5.2. виробляють спільно зі здобувачами освіти правила взаємодії під час освітнього процесу.